

JAVNOFINANČNA GIBANJA

Ministrstvo za finance

Januar 2024

Vsebina

Javnofinančni podatki	1
Institucionalno zasetje	2
Sektor država 2022.....	3
Proračunski prihodki in odhodki.....	4
Dolg državnega proračuna	6
Pokojninska blagajna.....	7
Zdravstvena blagajna	8
Proračuni občin.....	9
Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja	11
Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG	13
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država.....	14
Prihodki sektorja država Q1+Q2+Q3 2023.....	16
Prihodki centralne države Q1+Q2+Q3+Q4 2023.....	16
Prihodki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3+Q4 2023.....	16
Izdatki sektorja država Q1+Q2+Q3 2023	18
Izdatki centralne države Q1+Q2+Q3+Q4 2023	19
Izdatki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3+Q4 2023	19
Državna poročta	20
Najave objav podatkov.....	21

Javnofinančni podatki

V poročilu Javnofinančnih gibanj so prikazani zbirni četrtletni podatki o realiziranih javnofinančnih tokovih v Republiki Sloveniji kot se v skladu z obstoječim sistemom javnega financiranja oblikujejo in razporejajo skozi štiri blagajne javnih financ (državni proračun, ZPIZ, ZZS in proračuni občin), kar predstavlja konsolidirano globalno bilanco javnega financiranja. Sistem javnih financ v Sloveniji je zasnovan na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada; tj. metodologiji za spremljanje državne finančne statistike GFS 1986, ki temelji na ekonomski klasifikaciji javnofinančnih tokov.

Javne finance v najširšem smislu pa združuje sektor država, ki poleg navedenih štirih javnih blagajn vključuje tudi prihodke in odhodke posrednih proračunskih uporabnikov in drugih institucionalnih enot, ki se v skladu z metodologijo ESA in uveljavljeno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščajo v sektor država, kot so javni zavodi, skladi, agencije, gospodarske družbe idr. Četrtletne ocene javnofinančnih podatkov na ravni celotnega sektorja država so preračunane v skladu s pravili in smernicami novejšje metodologije GFS 2014, ki omogoča mednarodno primerjavo podatkov. Vsi podatki so prikazani na podlagi denarnega toka oziroma t. i. plačani realizaciji (izjema gospodarske družbe). Podrobneje o virih in metodah izračuna javnofinančnih podatkov najdete na spletni strani Ministrstva za finance pod temo [fiskalna in javnofinančna politika](https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/) (<https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>).

Državni proračun predstavlja glavni vir štirih blagajn javnih financ in hkrati pomemben del v strukturi celotnih izdatkov sektorja države (38 %). Sestavlja ga 178 neposrednih proračunskih uporabnikov, kot so npr. ministrstva, sodišča, upravne enote, vladne službe idr., ki se financirajo neposredno iz proračuna. Poleg tega pa državni proračun posredno preko odhodkov (transferjev) pomembno vpliva tudi na dinamiko posrednih uporabnikov, ki izvajajo javno službo.

Sklada socialne varnosti predstavljata Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS); oba v obveznem delu zavarovanja. Ti dve samostojni blagajni javnega financiranja večji del sredstev pridobivata neposredno od zavarovancev v obliki zbranih prispevkov za socialno varnost, del sredstev pa tudi kot transfer iz državnega oz. občinskih proračunov. Pokojninska blagajna izplačuje tudi prispevke za zdravstveno zavarovanje upokojencev, preko transfera v zdravstveno blagajno. Prav tako izplačuje pokojnine, invalidnine in druge transferje, ki zagotavljajo socialno varnost vsem upravičencem. Zdravstvena blagajna poleg kritja stroškov opravljanja javne zdravstvene službe zdravstvenim institucijam (npr. za plače, zdravila, medicinske pripomočke idr.), izplačuje tudi boleznine.

Proračuni občin predstavljajo (konsolidirane) zbirne tokove prihodkov in odhodkov vseh 212 občin skupaj, ki sodijo med neposredne proračunske uporabnike. Iz proračunov občin se neposredno financirajo tudi krajevne in druge lokalne skupnosti.

Ostale enote sektorja država so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov in delujejo na centralni ali lokalni ravni države (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor država so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi nekatere pravne osebe zasebnega prava, gospodarske družbe (javna podjetja kot netržni proizvajalci), med drugim tudi Kapitalska družba (KAD) v delu, ki pokriva zakonsko obveznost do ZPIZ. Poleg naštetih v sektor država uvrščamo še nekatere dodatne transakcije posebnih skladov oz. enot, ki sicer niso samostojne pravnoorganizacijske oblike (proračunski skladi in rezerva idr.)

Institucionalno zajetje

glede na vir financiranja

Neposredni
uporabniki
državnega
proračuna

38 %

Sklada
socialne
varnosti

30 %

Neposredni
uporabniki
proračunov
občin

8 %

Ostale
enote

24 %

Sektor država

2022

100 %

Prihodki 25.164 mio €
Odhodki 26.571 mio €

Primanjkljaj
1.406 mio €

76 %

Konsolidirana bilanca

Primanjkljaj 1.575 mio €

**Centralna
država**
S.1311

54 %

Prih. 15.013 mio €
Odh. 16.217 mio €

Primanjkljaj
1.203 mio €

Proračun

Državni proračun 38 %

Prihodki 12.345 mio €

Odhodki 13.709 mio €

Primanjkljaj 1.364 mio €

Transferi v:

- ZPIZ 1.176 mio €
- Sklade in agencije 64 mio €
- Proračunske sklade 471 mio €
- Javna podjetja 553 mio €
- Javni zavodi 2.835 mio €

Izven-proračunsko

Javni skladi (8): Stanovanjski sklad RS, EKO sklad...

Javni zavodi (309): gimnazije, univerze, bolnišnice, kulturni domovi...

Javne agencije (14)

Javna podjetja (38)

Proračunski skladi in

proračunska rezerva (9)

Pravne osebe zasebnega prava in druge enote

15 %

Prih. 6.144 mio €
Odh. 5.608 mio €

Presežek
536 mio €

**Lokalna
država**
S.1313

16 %

Prih. 4.959 mio €
Odh. 5.051 mio €

Primanjkljaj
93 mio €

**Občinski
proračuni (212)**
8 %

Prihodki 2.786 mio €

Odhodki 2.888 mio €

Primanjkljaj 102 mio €

Transferi v:

- Javne zavode 672 mio €
- Javne sklade 9 mio €
- Druge enote 23 mio €

Javni skladi (9)

Javni zavodi (1.017): vrtci, osnovne šole, zdravstveni domovi...

Javna podjetja (28)

Pravne osebe

zasebnega prava (9)

Druge enote / krajevne in lokalne skupnosti

8 %

**Skladi
socialne
varnosti**
S.1314

30 %

Prih. 10.658 mio €
Odh. 10.768 mio €

Primanjkljaj
111 mio €

ZPIZ 19 %

Prihodki 6.715

Odhodki 6.715

Primanjkljaj 0

Transfer v: → ZZZS 494 mio €

ZZZS 11 %

Prihodki 3.941 mio €

Odhodki 4.050 mio €

Primanjkljaj 109 mio €

Transfer v: → Zavode 2.361 mio €

Javno podjetje

Kapitalska družba, d.d.

Transfer v:

→ ZPIZ 50 mio €

Opombe: Slika prikazuje bilance sektorja država v letu 2022 po denarnem toku in metodologiji GFS 2014. Transferni tokovi so prikazani na podlagi pravil računovodske konsolidacije oz. po pravilih metodologije GFS 1986. V oklepaju je navedeno št. institucionalnih enot po stanju iz Ajpes registra PRS po posameznih podsektorjih države za leto 2022 (stanje na 31.12.2022). Preračuni v % temeljijo na podlagi bruto zneskov in predstavljajo delež izdatkov posameznih skupin enot ali podsektorjev gledano z vidika vira financiranja.

Proračunski prihodki in odhodki

PRIHODKI

Prihodki državnega proračuna

Davčni prihodki

v tem: dohodnina

DDPO

DDV

trošarine

Nedavčni prihodki

Kapitalski prihodki

Prejete donacije

Transforni prihodki

Prejeta sredstva iz EU

2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
12.345	13.028	5,5
10.386	10.933	5,3
1.586	1.703	7,4
1.553	1.381	-11,1
4.747	5.136	8,2
1.446	1.655	14,5
770	731	-5,1
199	226	13,7
32	27	-13,9
1	22	2.133,2
957	1.088	13,7

ODHODKI

Odhodki državnega proračuna

Tekoči odhodki

v tem: plače in prispevki

izdatki za blago in storitve

plačila obresti

rezerve

Tekoči transferi

v tem: subvencije

transferi posameznikom
in gospodinjstvom

tekoči transferi občinam

tekoči transferi v sklade
soc. zavarovanja

tekoči transferi v javne
zavode

Investicijski odhodki in transferi

Plačila sredstev v proračun EU

2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
13.709	15.349	12,0
3.734	4.355	16,6
1.526	1.661	8,9
992	1.167	17,6
655	684	4,5
561	842	50,2
7.576	8.125	7,2
632	944	49,4
1.965	2.062	5,0
134	229	71,6
1.526	1.476	-3,2
2.792	2.922	4,6
1.669	2.197	31,7
730	672	-7,8

Vir: Ministrstvo za finance (predhodni podatki za leto 2023).

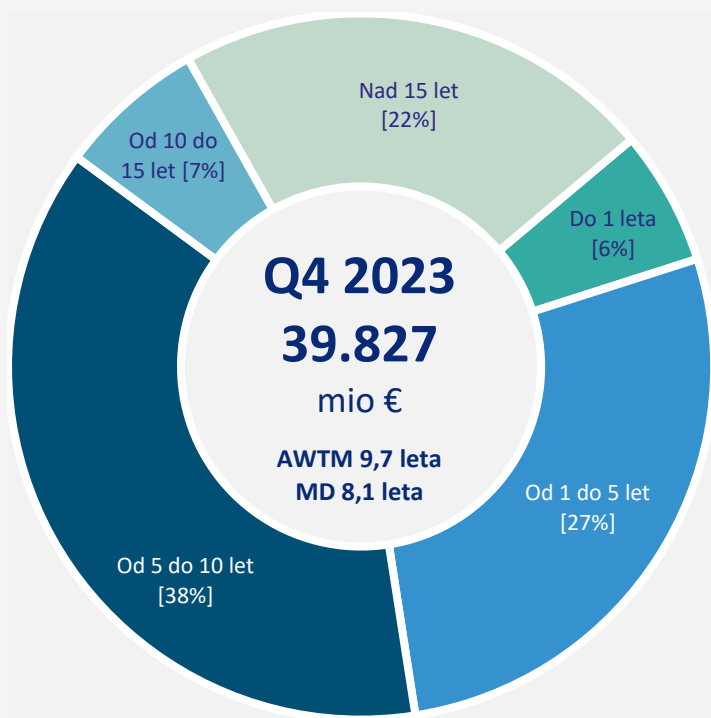
Prihodki državnega proračuna so v letu 2023 po preliminarnih podatkih znašali 13.028 mio EUR, kar je dobrih 680 mio EUR ali 5,5 % več kot leta 2022. K tej rasti so največ prispevali višji prihodki od davkov, in sicer za nekaj manj kot 550 mio EUR. Najbolj so rasli prihodki od davkov na potrošnjo, med njimi davek na dodano vrednost (DDV) za blizu 390 mio EUR ali 8,2 % in trošarine za dobrih 200 mio EUR ali 14,5 %, predvsem zaradi rasti trošarin na goriva, kot posledica odloženih trošarin v letu prej in prilagajanja trošarin v letu 2023. Prihodki od dohodnine so bili v letu 2023 višji za blizu 120 mio EUR ali 7,4 % predvsem zaradi visoke zaposlenosti in rasti plač. Prihodki od davka na dohodke pravnih oseb so bili za dobrih 170 mio EUR ali 11,1 % nižji kot leto prej, kar je predvsem posledica nižjega letnega poročila za leto 2022 v letu 2023. Med ostalimi kategorijami prihodkov so rasli tudi prihodki od obresti (za dobrih 100 mio EUR ali 177,6 %) predvsem zaradi rasti obrestnih mer in aktivnega upravljanja finančnih sredstev države. Visoko so rasli tudi prihodki iz sredstev Evropske unije. Znašali so 1.088 mio EUR, kar je 130 milijonov evrov ali 13,7 % več kot leta 2022 in hkrati tudi največ do sedaj. Rast je tako posledica zaključka finančne perspektive 2014–2020, kot tudi uspešnega črpanja nepovratnih sredstev sklada za obnovo in razvoj (NOO), sredstev REPower EU in dela sredstev Solidarnostnega sklada EU za pomoč po poplavah v višini 100 mio EUR.

Z namenom blaženja posledic druginje, zaradi rasti cen energentov, je vlada tudi v letu 2023 začasno omejila plačevanje nekaterih davkov na potrošnjo (trošarine na energente, znižanje stopnje DDV, ukinitev plačevanja dajatve CO₂ in nekaterih prispevkov pri proizvodnji elektrike). Ocenjeni izpad prihodkov iz tega naslova je v letu 2023 ocenjen na 170 mio EUR.

Odhodki državnega proračuna so v letu 2023 po preliminarnih podatkih znašali 15.349 mio EUR, kar je za 12 % ali 1,6 milijarde evrov več kot v letu 2022. Rast tekočih odhodkov je znašala 16,6 % ali 621 mio EUR, znotraj teh pa so odhodki za plače rasli za 136 mio EUR ali 8,9 %, tudi kot posledica uskladitve plač javnih uslužbencev v aprilu 2023 za en plačni razred. Odhodki za blago in storitve so bili višji za 17,6 % ali 175 mio EUR predvsem zaradi višjih odhodkov za tekoče vzdrževanje, rast odhodkov v proračunske rezerve in sklade, pa je bila višja za 281 mio EUR ali 50,2 %, predvsem na račun uspešnega črpanja sredstev sklada NOO in izločanja dela teh sredstev na proračunski sklad. Rast odhodkov za obresti je glede na predhodno leto znašala 29 mio EUR ali 4,5 %. Rast odhodkov za tekoče transfere je v letu 2023 znašala okoli 550 mio EUR ali 7,2 % predvsem zaradi višjih odhodkov za subvencije (za 312 mio EUR ali slabih 50 %), kar je predvsem posledica pomoči države podjetjem zaradi energetske krize in pomoči zaradi avgustovskih poplav. Rast tekočih transferjev v javne zavode je znašala okoli 130 mio EUR ali 4,6 %, predvsem na račun višjih stroškov dela. Tekoči transferi gospodinjstvom so bili višji za okoli 100 mio EUR ali 5,0 % tako na račun pomoči zaradi druginje, kot tudi pomoči gospodinjstvom in posameznikom zaradi avgustovskih poplav. V letu 2023 pa je bila še posebno izrazita raven odhodkov za investicije. Znašale so nekaj manj kot 2,2 mrd EUR, kar je za okoli 530 mio EUR ali 31,7 % več kot leta 2022, in sploh največ v zgodovini samostojne Slovenije. Rast je mogoče povezati z zaključkom pretekle EU finančne perspektive, kot tudi izvajanja projektov sklada NOO ter visokih investicij države v infrastrukturo in odpravo posledic poplav.

Primanjkljaj državnega proračuna je v letu 2023 znašal 2,3 mrd EUR ali 3,7 % BDP, kar je za slabo milijardo evrov več kot leto prej. Razlog za to povečanje je, poleg visokih investicij, tudi na strani višjih odhodkov državnega proračuna, kot posledica aktivnega odziva države tako na druginjo (v letu 2023 so odhodki za ta namen znašali okoli 670 mio EUR), kot tudi na poplave (odhodki so v letu 2023 znašali dobrih 550 mio EUR). V preteklem letu pa je bilo iz državnega proračuna izplačanih tudi za okoli 310 mio EUR iz naslova COVID ukrepov, ki pa so z letom 2023 prenehali veljati.

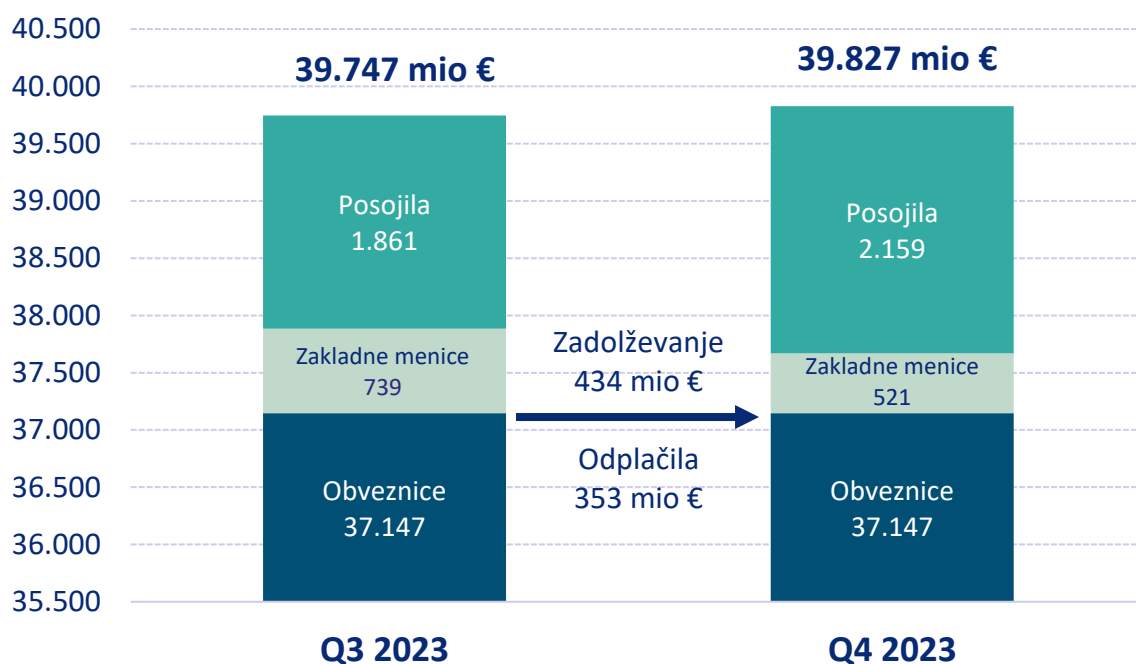
Dolg državnega proračuna

Na podlagi predhodnih podatkov se je stanje dolga državnega proračuna v četrtem četrtletju povečalo za 81 mio EUR oziroma 0,1 % BDP. Dolg se je povečal za 434 mio EUR zaradi izdaje tri-, šest-, dvanajst- in osemnajstmesečnih zakladnih menic ter za črpanje posojila (310 mio EUR) iz naslova povratnih sredstev Evropske Komisije. Dolg se je znižal za 353 mio EUR zaradi odplačila tri- in šestmesečnih zakladnih menic ter spremembe tečaja valute XDR, v kateri je denominirana zadolžnica BS. V ročnostnem profilu zapadanja odplačil glavnice dolga državnega proračuna ima 28,8 % dolga zapadlost glavnice daljšo od 10 let. Na koncu četrtega četrtletja 2023 znaša povprečni tehtani čas do dospelja (AWTM) 9,7 leta, kar je za 0,1 leta manj kot v prejšnjem četrtletju. Prilagojeno trajanje (MD) ostaja enako in znaša 8,1 leta.

Stanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna v EUR valuti se je v obravnavanem obdobju znižalo. Na dan 30. 9. 2023 je znašalo 5.847 mio EUR, na dan 31. 12. 2023 pa 4.230 mio EUR.

Stanje dolga državnega proračuna od 3Q 2023 do 4Q 2023 (mio €)

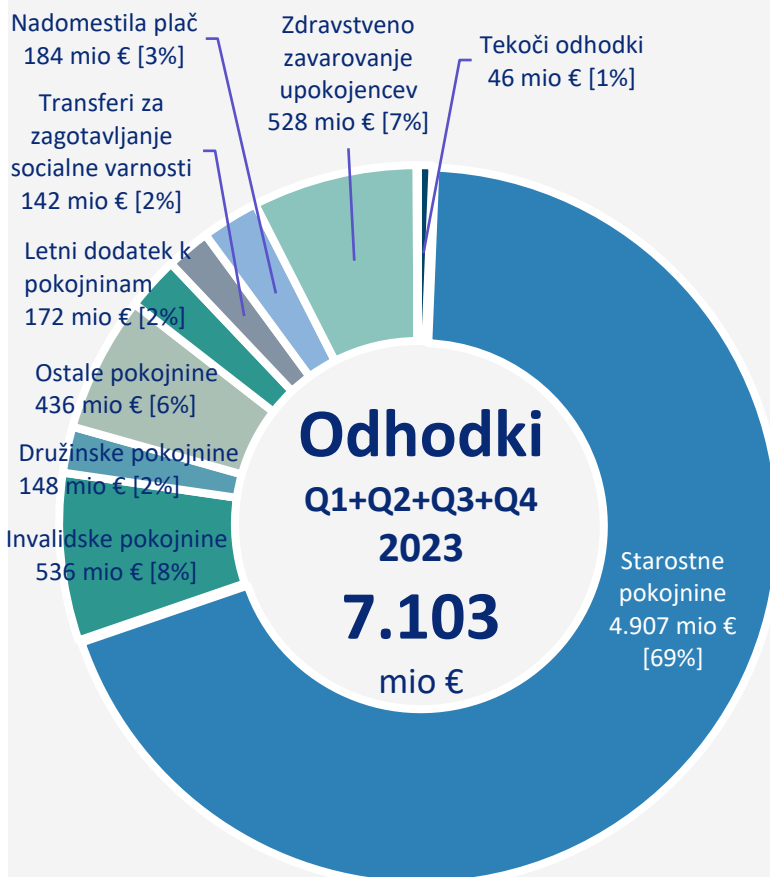
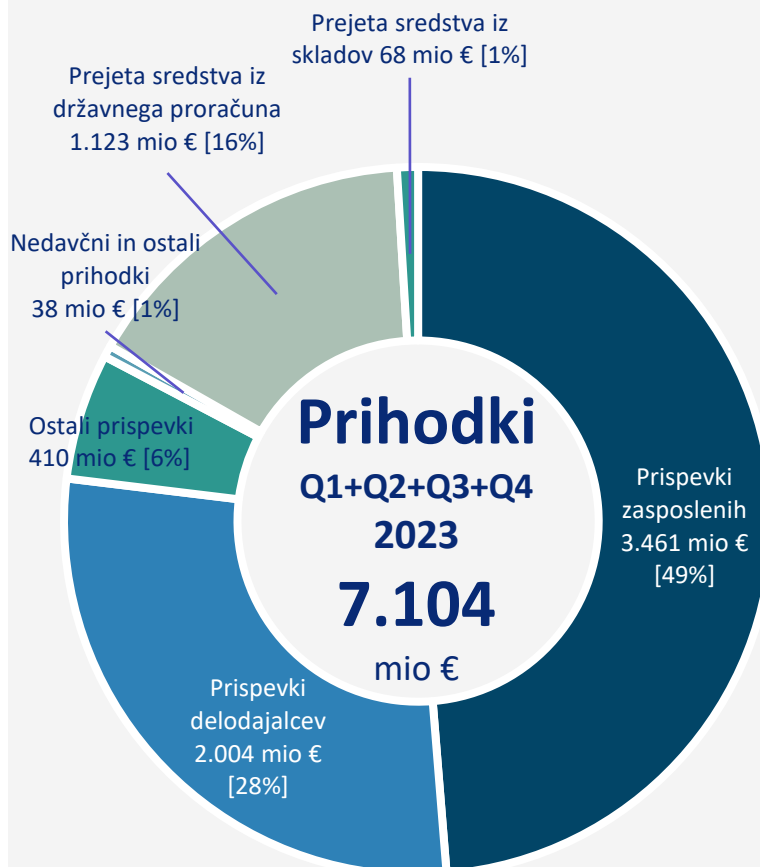
Vir: Ministrstvo za finance (predhodni podatki za leto 2023).

Pokojninska blagajna

ZPIZ

Skupni prihodki ZPIZ so se po predhodnih podatkih v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 zvišali za 5,8 % in znašali 7.104 mio EUR, pri čemer se glavčina nanaša na prihodke od socialnih prispevkov. Ob nadaljnji rasti zaposlenosti in okrepljeni rasti plač so se v letu 2023 prispevki zaposlenih, delodajalcev in ostali skupaj zvišali za 8,9 % ali 478 mio EUR na 5.875 mio EUR oziroma za dobrih 140 mio EUR glede na načrtovane v finančnem načrtu zavoda za to leto. Transfer iz državnega proračuna pa je bil lani za 8,5 % ali 104 mio EUR nižji glede na leto 2022, ko so bila s strani državnega proračuna zagotovljena sredstva za izplačilo solidarnostnega dodatka upokojencem iz naslova covid ukrepov. V okviru omenjenih transferov je bila za 5,3 % ali 42 mio EUR nižja tudi dodatna obveznost proračuna do ZPIZ, ki je namenjena pokrivanju razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki zavoda (162. čl. ZPIZ-2). Pokojninska blagajna je v skladu z 68. čl. ZIPRS2324 do konca tretjega četrtertletja lani prejela celotnih 65 mio EUR (za 15 mio EUR več kot leto prej) zakonsko določenih sredstev od Kapitalske družbe – KAD.

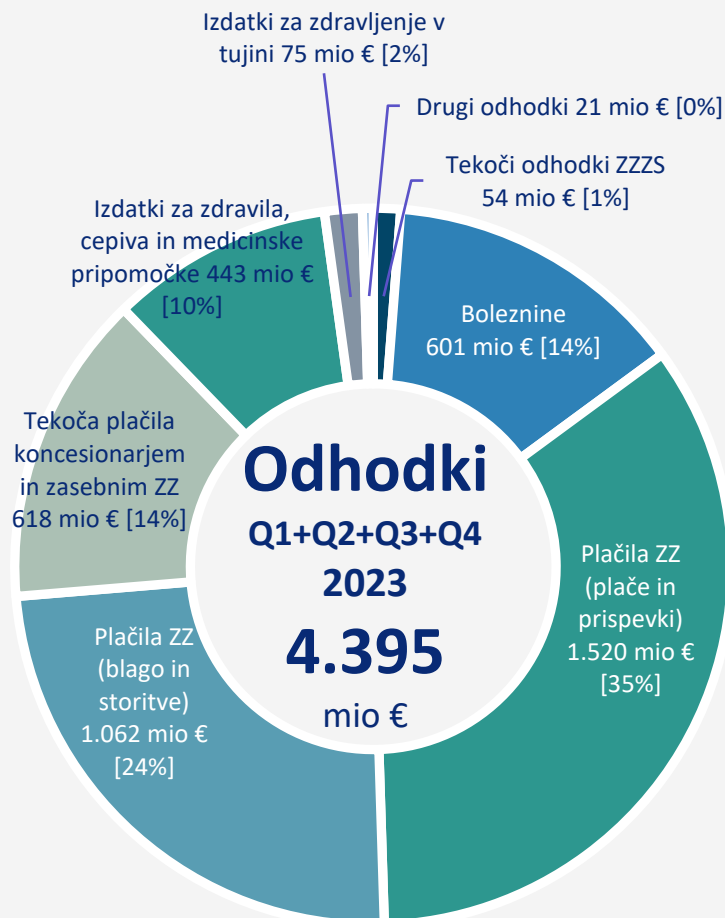
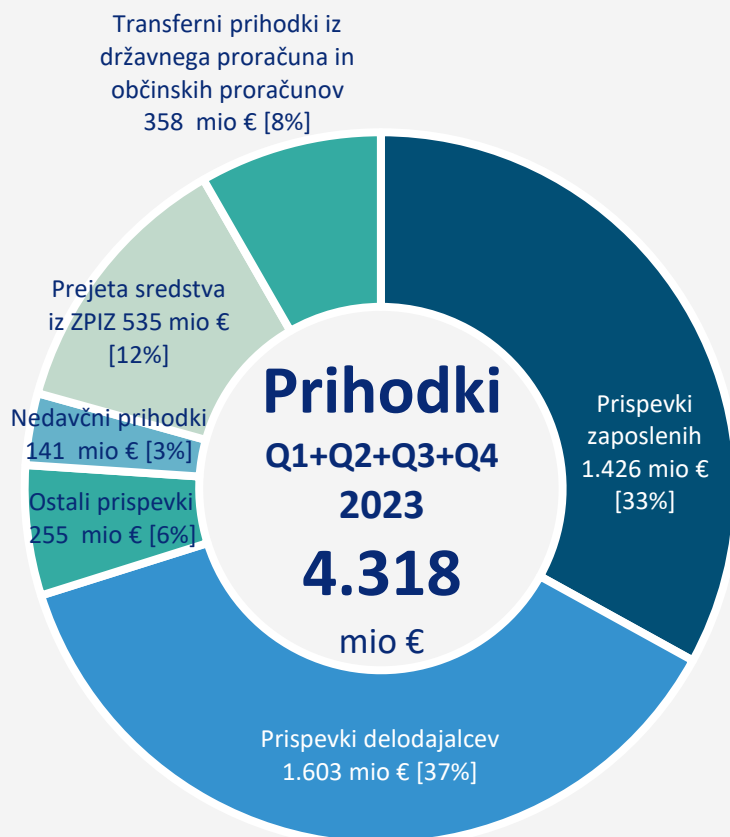
Skupni odhodki ZPIZ so po predhodnih podatkih v letu 2023 znašali 7.103 mio EUR in so bili glede na leto 2022 višji za 5,8 %. Med odhodki so največji oziroma 85-odstotni delež predstavljala sredstva za pokojnine, ki so se glede na enako obdobje lani zvišala za 6,9 % ali 388 mio EUR na 6.028 mio EUR. Povišanje je predvsem posledica februarске redne uskladitve pokojnin za 5,2 %. Starostne pokojnine, ki v strukturi celotnih odhodkov zavoda predstavljajo dobrih 69 %, so se tako v obravnavanem obdobju zvišale za 7,8 % na 4.907 mio EUR. Odhodki za izplačilo letnega dodatka upokojencem so bili v letu 2023 višji za okoli 5 mio EUR glede na leto prej, medtem ko so se preostali odhodki za zagotavljanje socialne varnosti v primerjavi z letom 2022, ko je bil, kot že omenjeno, večji del sredstev namenjen solidarnostnim dodatkom upokojencem v okviru covid ukrepov, lani znižali za 25,5 %. Nadomestila plač so bila v obravnavanem obdobju za 5 % ali nekaj manj kot 9 mio EUR višja kot leto prej. Zaradi višjih pokojnin in nadomestil so bila za 6,8 % višja tudi plačila ZZSZ za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so po predhodnih podatkih v letu 2023 ta dosegla skoraj 528 mio EUR (7 % celotnih odhodkov). Stroški delovanja zavoda so bili višji za 6,1 % in so znašali 46 mio EUR.

Vir: bilančni podatki ZPIZ (podatki o prihodkih in odhodkih ZPIZ za leto 2023 so predhodni in zato še niso izravnani).

Zdravstvena blagajna

ZZZS

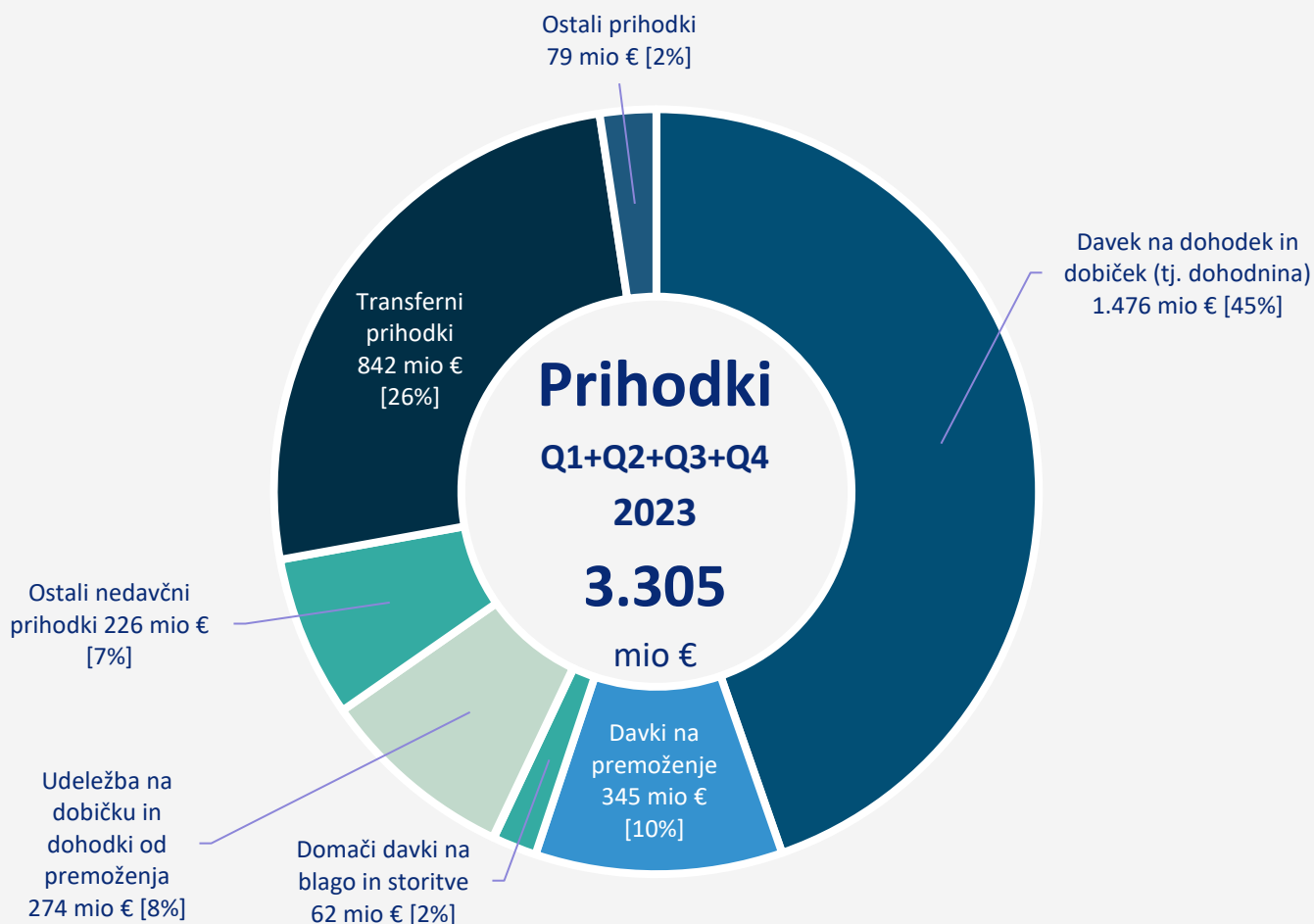

Skupni prihodki ZZZS so po predhodnih podatkih v letu 2023 znašali 4.318 mio EUR in so bili za 9,6 % ali 377 mio EUR višji kot leta 2022, k čemur so prispevali zlasti za 9 % oziroma za 270 mio EUR višji prilivi od davčnih prihodkov oz. socialnih prispevkov. Ti so v celotni strukturi prihodkov zavoda v letu 2023 predstavljali 76 % in skupaj znašali dobre 3,2 mrd EUR. Zbrani prispevki blagajne so bili torej višji za približno 85 mio EUR glede na prvotno sprejeti Finančni načrt ZZZS za leto 2023 oz. za 6 mio EUR glede na naknadni Rebalans finančnega načrta zavoda za to leto. Preostali večji del prihodkov so predstavljala prejeta sredstva iz ZPIZ iz naslova prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev (12 %) in prejeta sredstva iz državnega proračuna v višini 358 mio EUR (8 %); slednja so se glede na lani zvišala za 17,7 % ali 54 mio EUR. Po predhodnih podatkih je bilo v okviru prejetih sredstev iz državnega proračuna 81,6 mio EUR namenjenih financiranju storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS) in 201,5 mio EUR financiranju povečanih stroškov ZZZS za namene stabilizacije zdravstvenega sistema (79. člen ZIPRS2324).

Skupni odhodki ZZZS so po predhodnih podatkih v letu 2023 višji za 8,5 % oz. 345 mio EUR glede na leto 2022 in so dosegli nekaj manj kot 4.395 mio EUR. V strukturi celotnih odhodkov zavoda, kjer so v obravnavanem obdobju glede na namen porabe največji oz. 85-odstotni delež predstavljali odhodki za zdravstvene storitve in ostalo zdravstveno dejavnost, so se transferi javnim zdravstvenim zavodom (ZZ) zvišali za 12,3 % na 3.058 mio EUR (v okviru teh za plače in prispevke za 13 %) in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb za 15,1 % na 618 mio EUR. K okrepljeni rasti omenjenih transferov so tako med drugim vplivali finančni učinki izvajanja že omenjenega interventnega zakona ZNUZSZS kot tudi pretekli dogovori oziroma ukrepi na področju plač in drugih stroškov dela v zdravstveni dejavnost. Predvsem zaradi povečanja odhodkov za draga zdravila, so se za 13 % ali 50 mio EUR v opazovanem obdobju povečali tudi skupni izdatki za zdravila, cepiva in medicinske pripomočke. Ti so znašali okoli 443 mio EUR in predstavljali 10 % vseh odhodkov zavoda. Na drugi strani pa so se v okviru transferov posameznikom in gospodinjstvom za 12 % ali 83 mio EUR na 601 mio EUR znižali izdatki za boleznine (2023: 14 % celotnih odhodkov; 2022: 17 %) predvsem zaradi lanskoletnega izteka covid ukrepa iz naslova kritja stroškov izolacij v breme ZZZS. Zdravstvena blagajna je leto 2023 po predhodnih podatkih zaključila s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 76 mio EUR po denarnem toku, kar je sicer za 23 mio EUR več kot je bilo predvidenega primanjkljaja v rebalansu finančnega načrta ZZZS za to leto, a za 33 mio EUR manj kot v letu 2022.

Vir: bilančni podatki ZZZS (predhodni podatki za leto 2023).

Proračuni občin

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance (predhodni podatki za leto 2023).

Skupni prihodki proračunov občin so po predhodnih podatkih v letu 2023 znašali 3.305 mio EUR. V celotni strukturi prihodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali davek na dohodek in dobiček (1.476 mio EUR ali 45 %), ki so jim sledili transforni prihodki (842 mio EUR ali 25 %) ter davki na premoženje (345 mio EUR ali 10 %).

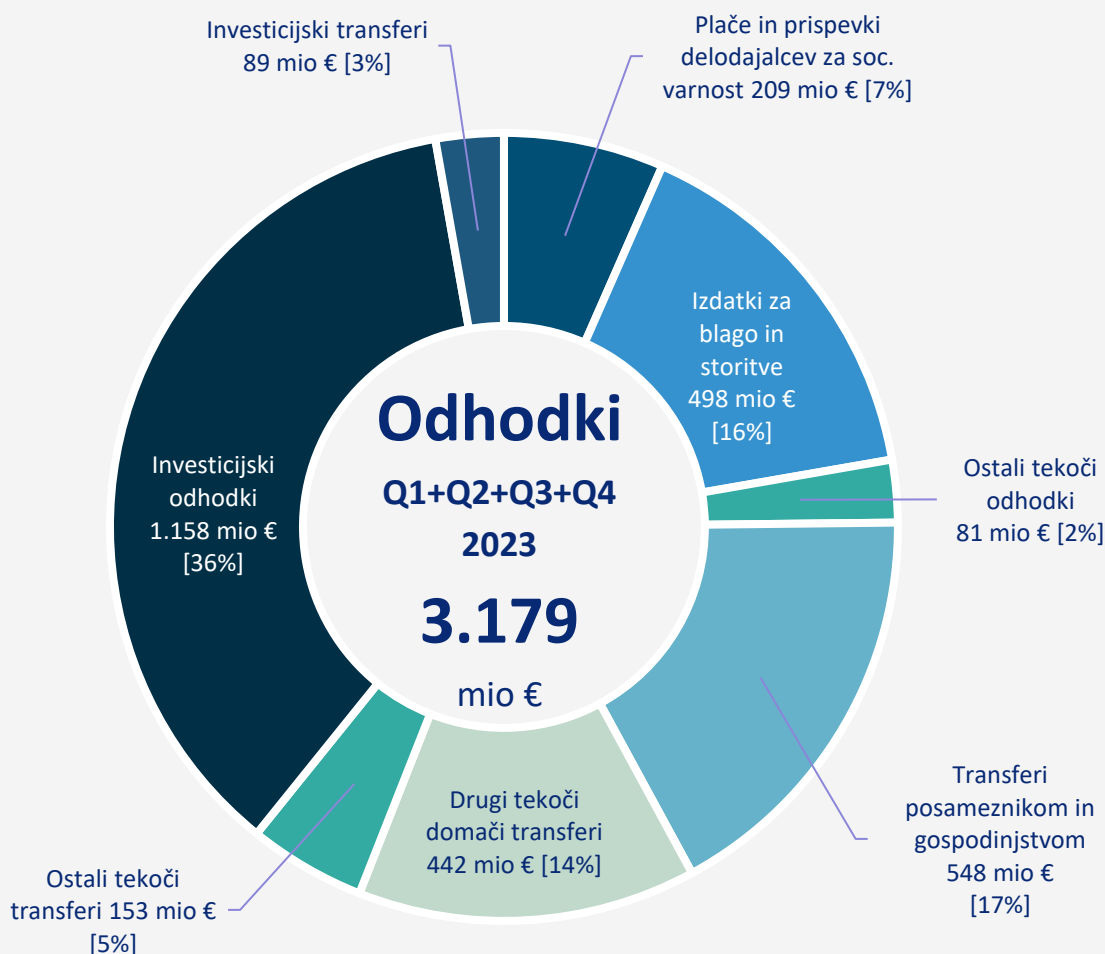
Skupni prihodki proračunov občin so bili v letu 2023 za 18,7 % višji kot leta 2022. K rasti so največ prispevali transforni prihodki, ki so se povečali za skoraj 89 %, predvsem na račun višjih prejetih sredstev iz državnega proračuna. V okviru teh so se za 110 % povečala prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije. V letu 2023 so občine prejele tudi sredstva iz državnega proračuna za odpravo posledic naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov v višini 234 mio EUR. Občinski proračuni so v letu 2023 prejeli za 0,93 mio EUR več sredstev iz Evropske unije kot v enakem obdobju predhodnega leta. Iz državnega proračuna so v letu 2023 iz sredstev proračuna Evropske unije občine prejeli za 5 mio EUR več kot v prejšnjem letu, predvsem na račun sredstev NOO v višini 6 mio EUR.

Skupni odhodki proračunov občin so na podlagi predhodnih podatkov v letu 2023 znašali 3.179 mio EUR. V celotni strukturi odhodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali investicijski odhodki (1.158 mio EUR ali 36,4 %), ki so jim sledili transferi posameznikom in gospodinjstvom

(548 mio EUR ali 17,3 %) ter drugi tekoči domači transferi (442 mio EUR ali 14 %). Skupni odhodki proračunov občin so bili v letu 2023 za 10,1 % višji kot leta 2022. V letu 2023 so se v primerjavi z letom 2022 povišali ostali tekoči odhodki, predvsem zaradi prenosa neporabljenih sredstev iz državnega proračuna za sanacijo po poplavih na proračunsko rezervo občin. Investicijski odhodki so se v primerjavi s preteklim letom povišali za 13,8 mio EUR. Največji investiciji sta bili investiciji MOL, in sicer v kanalizacijsko infrastrukturo in izgradnjo športnega parka Ilirija. Druge investicije so zajemale gradnjo vrtcev in šol, športnih in rekreacijskih objektov, investicije v kanalizacijsko infrastrukturo in urejanju oskrbe s pitno vodo, rekonstrukcijo in adaptacijo nepremične kulturne dediščine ter nakup zemljišč.

Odhodki proračunov občin so bili leta 2023 višji tudi zaradi višjih izdatkov za blago in storitve za 85 mio EUR ali 20,6 %, drugih tekočih domačih transferov (tekoči transferi v javne zavode; sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim ter za izdatke za blago in storitve) za 42,8 mio EUR ali 13,4 %, ter višjih transferov posameznikom in gospodinjstvom (plačila razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev, regresiranje prevozov v šolo in regresiranje oskrbe v domovih) za 64,6 mio EUR ali 13,4 %. Odhodki namenjeni plačam in drugim izdatkom zaposlenih pa so bili v omenjenem obdobju glede na enako obdobje lani za 18,2 mio EUR ali 9,5 % manjši.

Proračuni občin so na podlagi predhodnih podatkov v letu 2023 ustvarili presežek prihodkov nad odhodki v višini 126 mio EUR.

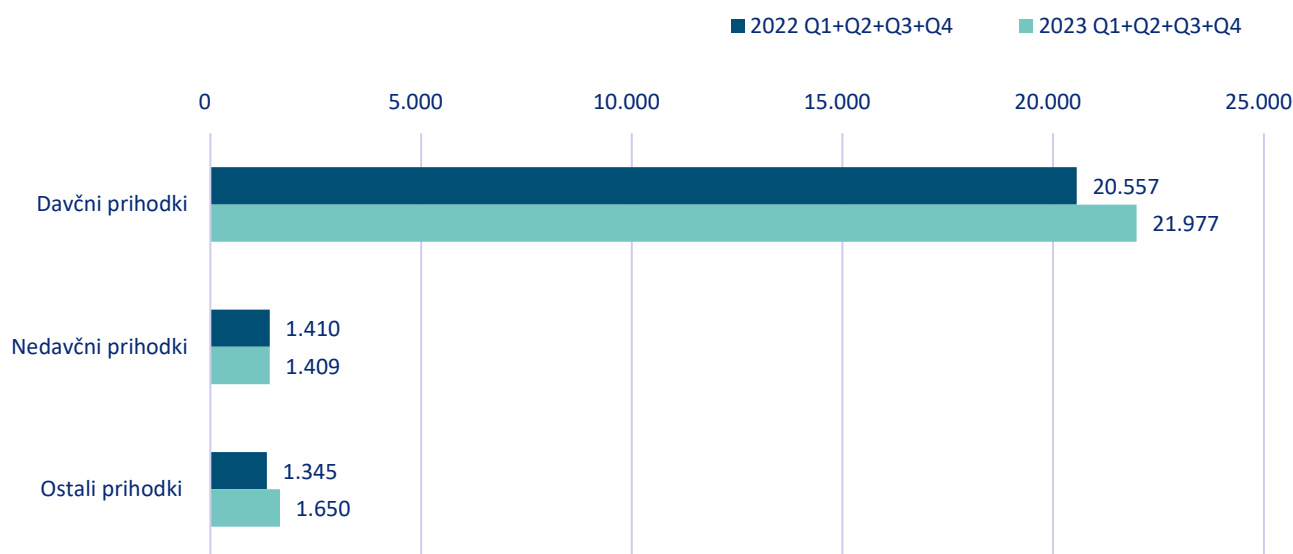

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance
(predhodni podatki za leto 2023).

Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja

	2022 Q1+Q2+Q3+Q4 Mio €	2023 Q1+Q2+Q3+Q4 Mio €	Medl. rast %
I. Prihodki	23.311	25.036	7,4
II. Odhodki	24.886	27.307	9,7
III. Primanjkljaj (I.-II.)	-1.575	-2.271	-

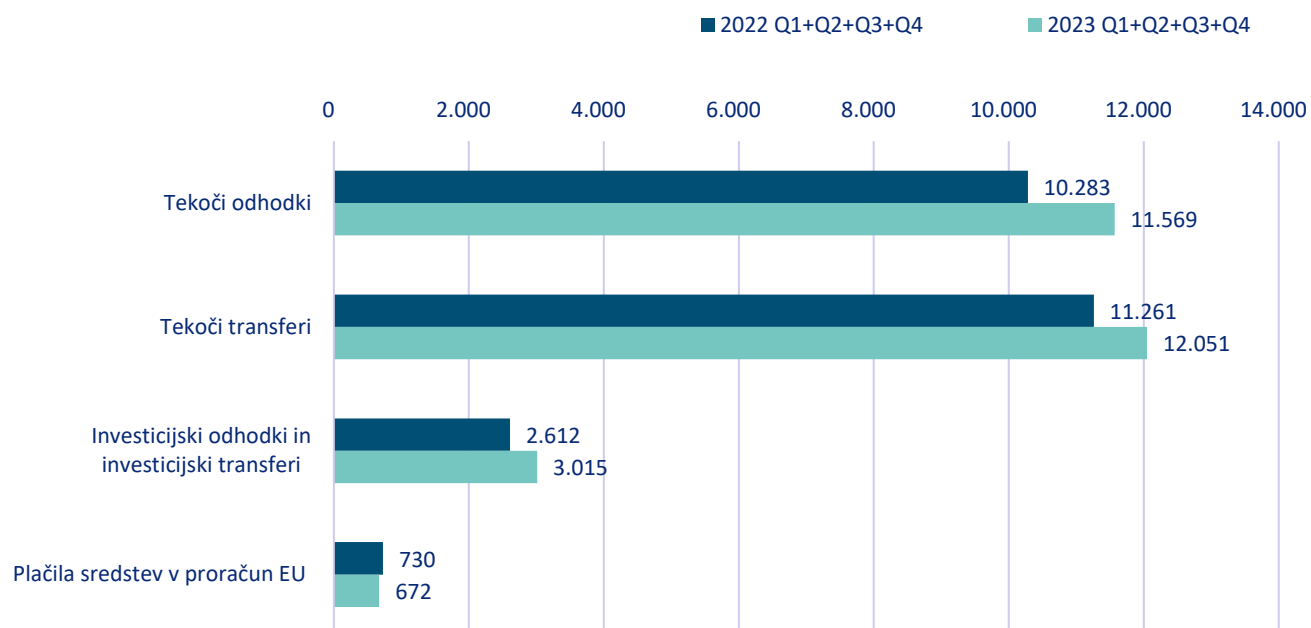
Prihodki v letu 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZSZ, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance (predhodni podatki za leto 2023).

Prihodki konsolidirane bilance javnega financiranja so leta 2023 znašali 25 mrd EUR, kar je 7,4 % več kot leta 2022. K rasti prihodkov so večji delež prispevali davčni prihodki, ki so bili glede na leto 2022 večji za 1,4 mrd EUR ali 6,9 %. V primerjavi z letom 2022 so bili prihodki od dohodnine višji za 235 mio EUR ali 8 %, prihodki od davka od dohodkov pravnih oseb nižji za 172 mio EUR ali 11 % in prihodki od davka na dodano vrednost višji za 388 mio EUR ali 8,2 %. Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili višji za 737 mio EUR ali 8,7 %.

Odhodki v letu 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZSZ, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance (predhodni podatki za leto 2023).

Odhodki konsolidirane bilance javnega financiranja so leta 2023 znašali 27,3 mrd EUR, kar je 9,7 % več kot v leta 2022. K povečanju odhodkov je v večji meri prispevalo povečanje investicijskih odhodkov in transferov, ki so se v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 povečali za 403 mio EUR ali 15,4 %. Tekoči odhodki so se zvišali za 1.285 mio EUR ali 12,5 %, tekoči transferi pa za 789 mio EUR ali 7 %. Plačila sredstev v proračun EU so se zmanjšala za 57 mio EUR ali 7,8%.

Primanjkljaj konsolidirane globalne bilance javnega financiranja je v letu 2023 tako znašal nekaj manj kot 2,3 mrd EUR oziroma 3,6 odstotka BDP in je bil v primerjavi z letom 2022 za približno 700 mio EUR višji.

Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG

		2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4
COFOG koda		Mio €	Mio €
	Skupaj	24.946	27.382
01	Javna uprava	3.031	3.419
02	Obramba	759	903
03	Javni red in varnost	906	942
04	Ekonomske dejavnosti	2.996	3.417
05	Varstvo okolja	454	654
06	Stanovanjske dejavnosti	294	337
07	Zdravstvo	3.991	4.224
08	Rekreacija, kultura in religija	631	716
09	Izobraževanje	2.892	3.096
10	Socialna varnost	8.990	9.673

Opomba: Pri prikazu izdatkov po klasifikaciji COFOG se konsolidacija opravi na strani izdatkov, zato se prikaz nekoliko razlikuje od podatkov v tabeli na str. 11. Vir: izračuni Ministrstva za finance (podatki za leto 2023 so preliminarni).

V preglednici so predstavljeni konsolidirani izdatki štirih blagajn javnega financiranja po namenih, kot jih določa Klasifikacija funkcij države – COFOG. Konsolidirani izdatki štirih blagajn so v letu 2023 znašali skupaj 27.382 mio EUR, kar predstavlja 9,8 % zvišanje v primerjavi z letom 2022. Največji delež izdatkov v letu 2023 je bil namenjen socialni varnosti 35,3 % (ali 9.673 mio EUR). Zdravstvu je bilo namenjenih 15,4 % (ali 4.224 mio EUR), medtem ko je bilo javni upravi namenjenih 12,5 % (ali 3.419 mio EUR). Sledijo izdatki za ekonomske dejavnosti 12,5 % (ali 3.417 mio EUR) ter izdatki za izobraževanje 11,3 % (ali 3.096 mio EUR).

V obdobju štirih kvartalov 2023 so se v primerjavi z enakim predhodnim obdobjem najbolj zvišali izdatki za varstvo okolja, in sicer za 44,1 % (ali 200 mio EUR). Sledijo izdatki za stanovanjsko dejavnost, ki so se zvišali za 14,4 % (ali 42 mio EUR) ter izdatki za ekonomske dejavnosti, ki so se zvišali za 14 % (ali 421 mio EUR). Izdatki za rekreacijo, kulturo in religijo so se zvišali za 13,5 % (ali 85 mio EUR), medtem ko so se izdatki za obrambo v letu 2023 zvišali za 12,8 % (ali 388 mio EUR).

Javnofinančni podatki na ravni sektorja država

Sektor država (S.13)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2022 Q1+Q2+Q3	2022 Q4	2023 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
Mio €			
18.744	6.421	19.775	5,5
19.061	7.510	20.621	8,2
-317	-1.089	-846	-

Lokalna država (S.1313)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4	Medl. rast %
Mio €		
3.563	1.395	8,8
3.498	1.553	10,8
65	-157	-

Centralna država (S.1311)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4	Medl. rast %
Mio €		
15.013	16.259	8,3
16.217	18.367	13,3
-1.203	-2.108	-

Skladi socialne varnosti (S.1314)

Skupaj prihodki (prilivi)

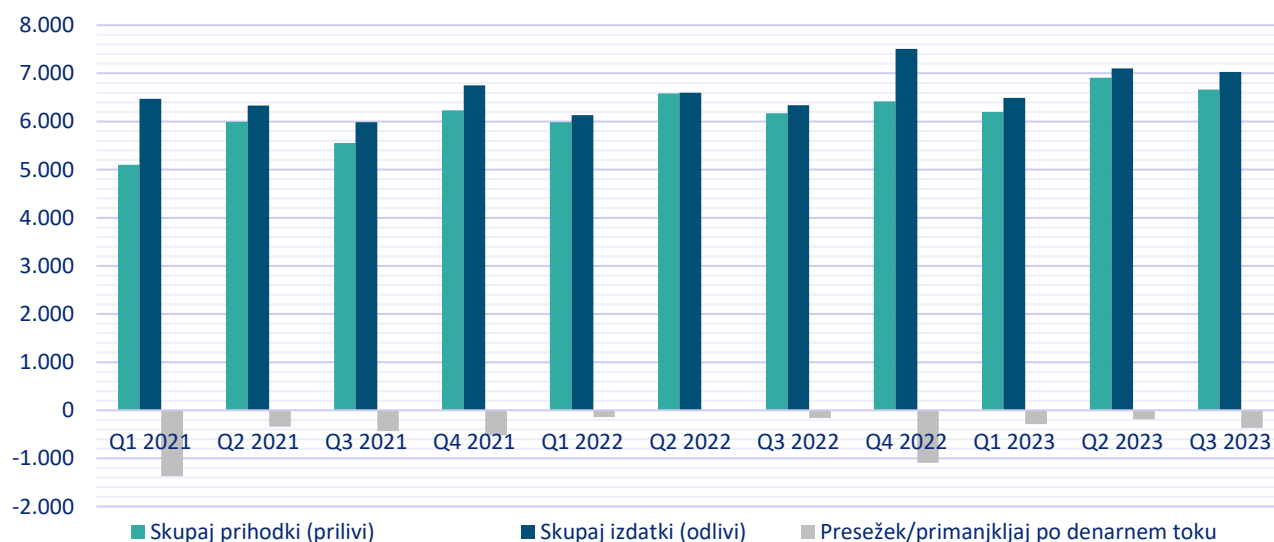
Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2022 Q1+Q2+Q3+Q4	2023 Q1+Q2+Q3+Q4	Medl. rast %
Mio €		
10.658	11.433	7,3
10.768	11.504	6,8
-111	-71	-

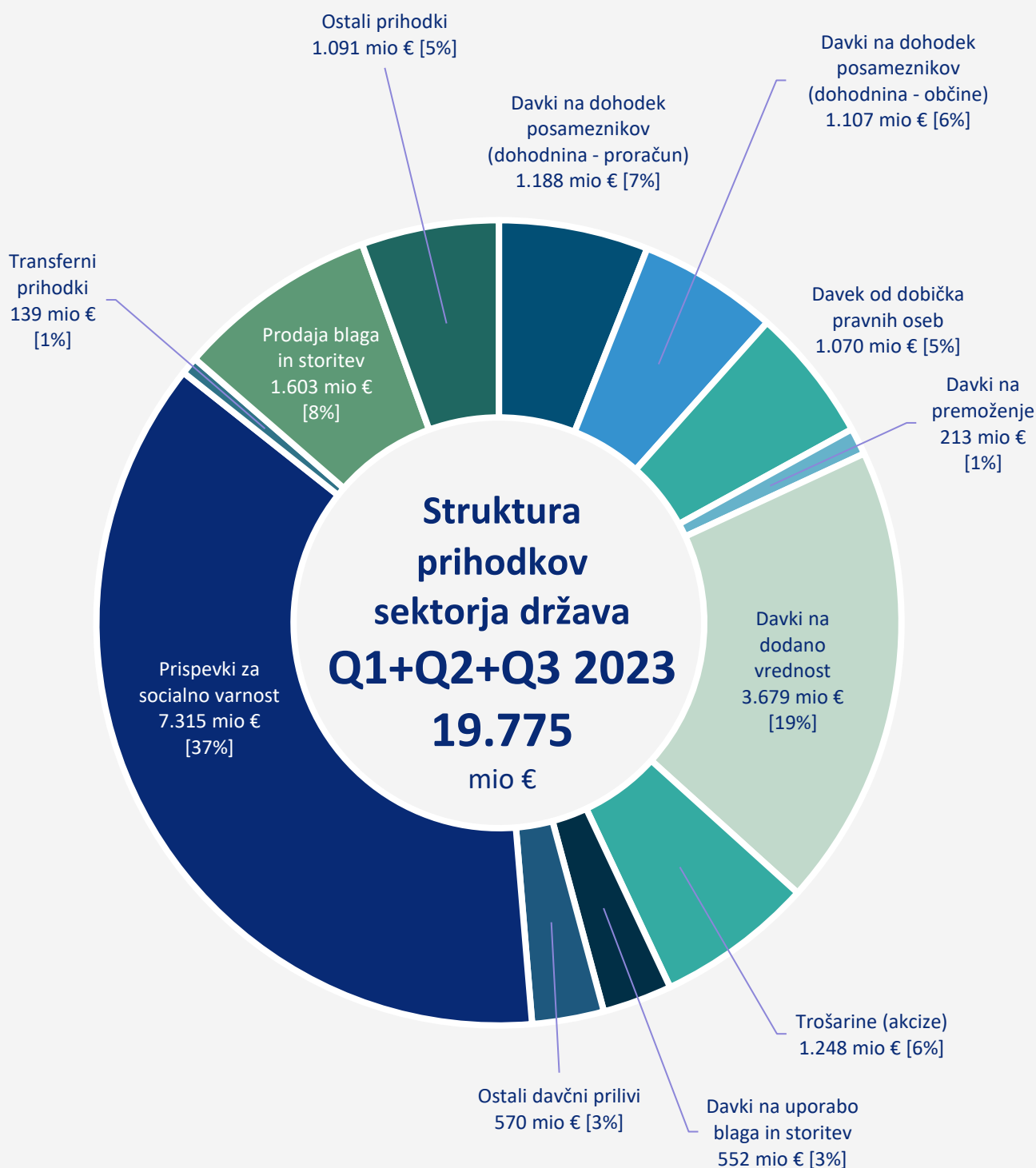
Vir: izračuni Ministrstva za finance (predhodni podatki za leto 2023).

Prihodki, izdatki in saldo sektorja država od 1Q 2021 do 3Q 2023 (mio €)

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Enote sektorja država so v tretjem četrtletju prejšnjega leta ustvarile 369 mio EUR primanjkljaja, saj je bila letna rast prihodkov v opazovanem četrtletju za 3 odstotne točke nižja od rasti izdatkov, ki je bila 11 %. Tako je v prvih devetih mesecih lani primanjkljaj sektorja država znašal 846 mio EUR (glej graf na str. 14). Gledano po podsektorjih so vsi podsektorji zabeležili negativni saldo, največjega centralna država, in sicer 777 mio EUR, nadalje skladi socialne varnosti 67 mio EUR in lokalna država 61 mio EUR.

Vir: izračuni Ministrstva za finance (ocena za prva tri četrtletja 2023).

Prihodki sektorja država Q1+Q2+Q3 2023

Rast prihodkov sektorja država (S.13) se je v tretjem četrtletju lani še okrepila v primerjavi z rastjo v prejšnjih dveh četrtletjih (3,6 % ter 5,0 % rast), in je znašala 7,9 %. Tako so se prihodki v tretjem četrtletju ustavili na 6.663 mio EUR, medtem ko so skupaj v prvih devetih mesecih lani znašali 19.775 mio EUR in so bili za 1.032 mio EUR oz. 5,5 % višji kot v enakem obdobju 2022. Glavni pospeševalec rasti ostajajo prispevki za socialno varnost, ki so v prvi treh četrtletjih skupaj porasli za 9,1 % oz. 609 mio EUR na 7.315 mio EUR, in predstavljali 37 % vseh prihodkov sektorja država. Njihovo rast še vedno pospešujejo ugodna gibanja na trgu dela. Davčni prihodki, ki po deležu predstavljajo največji del prihodkov (49 %), so se v prvih devetih mesecih povečali za 276 mio EUR oz. 3 % na 9.627 mio EUR, predvsem na račun več pobranih davkov na blago in storitve. Zvišali so se tudi drugi prihodki sektorja država (14% vseh prihodkov), in sicer za 12,1 % oz. 290 mio EUR na 2.694 mio EUR. Prihodki od premoženja so največ prispevali k rasti drugih prihodkov – povečali so se za 232 mio EUR glede na enako obdobje 2022. Na drugi strani so se transferni prihodki znižali za 144 mio EUR na račun nižjih prihodkov iz evropskega sklada za okrevanje in odpornost, ter v manjši meri predčasno izplačanih evropskih kmetijskih subvencij upravičencem glede na njihov priliv v državni proračun iz evropskih kmetijskih skladov.

Prihodki centralne države Q1+Q2+Q3+Q4 2023

Prihodki centralne države (S.1311) so se v letu 2023 povečali za 8,3 % oziroma 1.246 mio EUR glede na leto 2022, in sicer na 16.250 mio EUR. Prihodki so lani stopnjevali rast iz četrtletja v četrtletje, najvišja letna rast je bila dosežena prav v zadnjem četrtletju, ko je ta bila 21,4 %. Davčni prihodki, ki v deležu predstavljajo 69 % vseh prihodkov centralne države, so se povečali za 6 % na 11.244 mio EUR, v okviru teh so najbolj rasli davki na blago in storitve, le teh je bilo več pobranih za 668 mio EUR. V okviru davčnih prihodkov še vedno beležimo padec davkov na dohodek in dobiček, in sicer za 1,2 %, ti so znašali 3.124 mio EUR in so bili za 36 mio EUR nižji kot v letu 2022. Transferni prihodki so znašali 2.428 mio EUR in so višji za 9,3 % oziroma 208 mio EUR glede na leto 2022. K porastu so pozitivno prispevali predvsem višji transferi iz ZZZS blagajne enotam, ki so v sektorju centralna država, največ bolnicam, in sicer za opravljanje javne zdravstvene službe. Drugi prihodki so se skupaj povečali za 18,8 % na 2.486 mio EUR, v okviru katerih so porasli prihodki od premoženja ter drugi transferi in donacije.

Prihodki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3+Q4 2023

Prihodki skladov socialne varnosti (S.1314) so po predhodnih podatkih v letu 2023 znašali 11.433 mio EUR in bili za 7,3 % ali 775 mio EUR višji v primerjavi z letom 2022. Prispevki za socialno varnost, ki se vplačujejo v pokojninsko in zdravstveno blagajno so lani predstavljali 86 % vseh prihodkov skladov in dosegli dobrih 9.8 mrd EUR. Zbrani prispevki so bili lani še naprej pod vplivom – z javnofinančnega vidika – ugodnih razmer na trgu dela (rast plač, zaposlenost); medletno so bili tako višji za 8,7 % ali nekaj manj kot 790 mio EUR. Transferni prihodki skladov so bili nižji za 3,9 %, na kar so vplivali, kljub sicer 284 mio EUR proračunskih sredstev namenjenih financiranju tekoče porabe ZZZS, predvsem nižji transferni prihodki iz državnega proračuna v pokojninsko blagajno zaradi izteka dodatka upokojujencem v okviru covid ukrepov; prav tako pa je bila lani nižja tudi dodatna obveznost državnega proračuna do ZPIZ. K 23,1 % zvišanju drugih prihodkov, pa so prispevali predvsem za 22 % (okoli 18 mio EUR) višji prihodki

od udeležbe na dobičku oziroma prihodki od premoženja ter za 25,3 % (okoli 23 mio EUR) višji drugi prihodki, predvsem iz naslova dogovora o ceni in povračilu stroškov za zdravila med ZZS in farmacevtskimi družbami. Prihodki od prodaje blaga in storitev oziroma tržni prihodki pa so na podlagi predhodne ocene v lanskem letu 2023 znašali skoraj 18 mio eur, kar je za 18,2 % ali 2,7 mio EUR več kot v letu prej.

Izdatki sektorja država

Q1+Q2+Q3 2023

20.621 mio €

Vir: izračuni Ministrstva za finance (ocena za prva tri četrletja 2023).

V tretjem četrletju lani so celotni izdatki sektorja država (S.13) znašali 7.031 mio EUR in so se glede na enako četrletje 2022 ponovno povečali, tokrat za 11 % ali 695 mio EUR. Tako so se v prvih devetih mesecih lani povečali za 8,2 % na 20.621 mio EUR. Po visoki rasti, 9,3 % ter 10,9 % v prvem in drugem četrletju, se je pospešena rast sredstev za zaposlene nadaljevala tudi v tretjem četrletju lani, ko je bila 12,8 %. V prvih devetih mesecih lani so se omenjeni izdatki povečali za 11 % oz. 520 mio EUR na 5.252 mio EUR, ter v deležu predstavljali 25 % izdatkov sektorja država. Visok trend rasti omenjenih izdatkov gre pričakovati tudi v prihodnje. Socialni transferi, ki predstavljajo v deležu 39 % celotnih izdatkov, so se v prvih treh četrletjih skupaj povečali za 3,2 % oz. 250 mio EUR na 8.139 mio EUR. Glavnino povečanja so predstavljale neto pokojnine. Investicije, ki so dodatno financirane tudi iz evropskih skladov, so se v opazovanem obdobju povečale za 11,9 % oz. 217 mio EUR na 2.041 mio EUR, le-te v deležu predstavljajo 10 % vseh izdatkov sektorja država. Izdatki za subvencije so se povečali skupaj za skoraj 40 % oz. za 222 mio EUR na 781 mio EUR, predvsem na račun izplačil pomoči podjetjem iz naslova druginje in energetske krize. Izdatki za obresti nadalje rastejo, skupaj so se povečali za 34,7 % oz. 198 mio EUR na 767 mio EUR

in predstavljajo okoli 4 % vseh izdatkov sektorja država. Izdatki za blago in storitve pa so se skupaj povečali za 6,2 % oz. 161 mio EUR na 2.743 mio EUR.

Izdatki centralne države Q1+Q2+Q3+Q4 2023

Izdatki centralne države (S.1311) so se okrepili tudi v zadnjem četrtletju 2023, tokrat za 24,6 % v primerjavi z enakim četrtletjem 2022. Tako so izdatki centralne države lani znašali 18.367 mio EUR in so bili za 2.150 mio EUR višji oz. povečali so se za 13,3 % v primerjavi z letom 2022. Lani so se znatno okrepili transferni izdatki, in sicer za 14 % oz. 451 mio EUR, na 3.683 mio EUR, predvsem na račun transfernih izdatkov občinam za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov. Sredstva za zaposlene, ki predstavljajo največji del izdatkov (24 % delež), so se lani povečala za 9,4 % oz. 377 mio EUR na 4.372 mio EUR. Rast izdatkov za blago in storitve se je v zadnjem četrtletju še okrepila, tako so se omenjeni izdatki lani povečali za 336 mio EUR na 2.843 mio EUR. Porasle so se tudi izdatki za obresti, in sicer za 37,6 % na 930 mio EUR. Sledijo subvencije, ki so se okrepile za 32,8 % na 1.163 mio EUR. Najpočasneje pa so rasli socialni transferi, ki so zabeležili rast 2,6 %, in predstavljajo 12 % v celotnih izdatkih. Neto investicije so se lani zvišale za 21 % oz. 367 mio EUR in dosegle 2.114 mio EUR.

Centralna država je tako v letu 2023 zabeležila primanjkljaj v višini 2.108 mio EUR, torej za 904 mio EUR več kot v letu 2022.

Izdatki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3+Q4 2023

Skupni izdatki skladov socialne varnosti (S.1314) so se v letu 2023 zvišali za 6,8 % oziroma okoli 735 mio EUR in dosegli nekaj manj kot 11.504 mio EUR (predhodna ocena). Največ so k tolikšnemu zvišanju prispevali socialni transferi, ki so v obravnavanem obdobju predstavljali 75 % vseh izdatkov skladov socialne varnosti. Ti so se medletno zvišali za 5,2 % ali dobrih 428 mio EUR na 8.644 mio EUR. V okviru teh so se povečali zlasti izdatki za pokojnine, nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja ter izdatki za zdravila, medtem ko so se nadomestila plač iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (boleznine) znižala glede na leto 2022, ko je bil večji del izdatkov namenjen kritju stroškov covid izolacij v breme ZZS. V lanskem letu so v okviru omenjenih (socialnih) transferov rasla tudi plačila koncesionarjem in zasebnim zdravstvenim zavodom. V okviru transfernih izdatkov pa so se za 12,3 % ali 291 mio EUR v obravnavanem obdobju zvišali tudi transferi drugim enotam države, ki so bili namenjeni predvsem pokrivanju stroškov za opravljene zdravstvene storitve javnih zavodov. Ti so znašali nekaj manj kot 2,7 mrd EUR; v okviru teh so se za 13 % povečali transferi javnim zavodom za stroške dela in za 11,5 % transferi za vmesno porabo javnih zavodov, ki so se deloma okrepili tudi na račun visoke inflacije.

Skladi socialne varnosti so tako po predhodni oceni v letu 2023, na račun primanjkljaja ZZS, zabeležili primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 71 mio EUR, kar je za 40 mio EUR manj kot leto prej.

Državna poročstva

Stanje poroštev Republike Slovenije

	2022 Q1	2022 Q2	2022 Q3	2022 Q4	2023 Q1	2023 Q2	2023 Q3	Medl. rast %
Mio €								
Skupaj vsa poročstva	4.661	4.560	4.478	4.520	4.425	4.212	4.188	-6,5

razdelitev glede na institucionalno razdelitev kreditorejmalca

Mio €								
Javne nefinančne družbe	1.946	1.885	1.825	2.015	1.896	1.710	1.667	-8,6
Institucije in organi EU	1.643	1.656	1.669	1.638	1.655	1.635	1.659	-0,6
Javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	669	669	669	669	669	669	669	-
Državni skladi	262	216	190	50	48	46	43	-77,1
Države članice EU	88	88	88	88	88	88	88	-
Nacionalne zasebne nefinančne družbe	31	25	18	41	52	48	46	149,9
Nefinančne družbe pod tujim nadzorom	10	9	8	8	7	6	6	-29,7
Druge enote centralne države	6	6	5	5	5	5	4	-19,8
Države nečlanice in mednarodne organizacije, ki niso rezidenčne v EU	3	3	3	4	4	4	4	13,0
Gospodinjstva	2	1	1	1	1	1	1	18,8
Ostalo	1	0	0	0	0	0	0	-86,7

razdelitev po naslovu zadolžitve

Mio €								
Kratkoročni notranji dolgovi	-	-	-	255	187	36	35	100
Dolgoročni notranji dolgovi	1.012	913	867	700	687	661	648	-25,2
Kratkoročni zunanji dolgovi	-	-	-	-	-	-	-	-
Dolgoročni zunanji dolgovi	3.649	3.647	3.611	3.565	3.551	3.515	3.505	-2,9

Opomba: medletna primerjava (rast v %) primerja podatke stanja državnih poroštev konec tretjega četrletja 2023 gleda na stanje poroštev konec tretjega četrletja 2022. Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Stanje državnih poroštev se je v obdobju od 30. 9. 2022 do 30. 9. 2023 znižalo za 290 mio EUR in na dan 30. 9. 2023 znaša 4.188 mio EUR. V strukturi po naslovu zadolžitve znaša delež državnih poroštev za notranje dolgove konec septembra 2023 16,3 % in za zunanje dolgove 83,7 %.

Najave objav podatkov

Polletna objava	Obdobje poročanja	Datum objave
Julij 2024	Q1+Q2 2024	31. julij 2024
Januar 2025	Q1+Q2+Q3+Q4 2024	31. januar 2025

Fotografija na naslovnici: Zodar/Shutterstock.com

Fotografija na str. 2: 4045/Shutterstock.com

